

Klápště, Jan; Frolík, Jan

8. a 9. kolokvium Mediaevalia archaeologica Bohemica

Archaeologia historica. 1990, vol. 15, iss. [1], pp. 521-522

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/139904>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Skandinávii posoudil prof. dr. T. Nyberg (Odense) a jeho krajan doc. dr. T. Riis (Kodaň) se zaměřil na některé aspekty vojenské účasti johanitů a templářů v Sýrii 12. století. Pracovní část konference uzavřel komunikát dr. J. Sarnowského (Záp. Berlín) o johanitech ve Smyrně a obléhání tohoto města r. 1402 vojsky Tímúra Chromého.

Neděle byla věnována odborné exkursi na grundwaldské bojiště, kde došlo mj. v neformální diskusi ke konfrontaci názorů A. Nadolského a S. Ekdahla na rozestavení řádových korouhví i oddílů polsko-litevských a jejich následný pohyb.

LIBOR JAN

8. a 9. kolokvium *Mediaevalia archaeologica Bohemica*

Obě medievalistická kolokvia pořádaná v roce 1988 Archeologickým ústavem ČSAV v Praze a Čs. společností archeologickou při ČSAV se zabývala polskou raně středověkou problematikou a její komparací se situací řešenou v českých zemích. Podkladem 8. kolokvia, konaného 1. 6. 1988, se staly přednášky prof. Z. Kurnatowské a doc. S. Kurnatowského, pracovníků Zakladu archeologii Wielkopolski IHKM PAN v Poznani. Prvý z výkladů nastínil archeologický příspěvek k počátkům piastovského státu, založený především na studiu změn sítě raně středověkých hradišť. Základní pojetí tohoto studia je v podstatných rysech blízké studiu počátků přemyslovského státu, které u nás rozvíjí J. Sláma. Ten také v diskusi vyložil svou koncepci a věnoval se i srovnání polského a českého raně středověkého vývoje. V celkové bilanci nelze opomenout, že polské bádání se může opírat o podstatně širší sídelně archeologický terénní výzkum, zahrnující jak soustavnou inventarizaci archeologických lokalit (AZP), tak i soustavnou verifikaci hradišť. Takové opory může ovšem přinášet jen dobře koordinované kolektivní úsilí, a účastníkům kolokvia se i v tomto ohledu jistě nabízelo názorné srovnání. — Přednáška doc. S. Kurnatowského se zabývala problematikou demografického vývoje v širokém chronologickém rámci od mladšího pravěku až do novověku (i s výhledem do 3. tisíciletí). S reprezentativností využitelných opor souvisí samozřejmě řada složitých otázek, smyslem ovšem zůstává nastínit podstatných vývojových tendencí. Účastníky kolokvia jistě zvlášť zaujaly doklady víceméně kontinuálního, poměrně dlouhodobého demografického růstu, který pravděpodobně začal již v počátcích 2. poloviny 1. tisíciletí. Lze snad doufat, že bezprostřední kontakt s názory doc. S. Kurnatowského přispěje i u nás ke zvýšení zájmu o složité, ale nesporně závažné otázky demografie raného a vrcholného středověku.

Další, již deváté, kolokvium MARB se konalo dne 28. 9. 1988. Bylo věnováno přednášce a diskusi o výsledcích archeologického výzkumu hradu Wawelu v Krakově. Přednášku proslovili a posléze diskusi vedli pracovníci archeologického oddělení Státních uměleckých sbírek na Wawelu (Państwowe Zbiory Sztuki na Wawelu, dzial archeologii) Zbigniew Pianowski a Janusz Firlet. Po stručném úvodu, věnovaném historii výzkumu, topografii Krakova a Wawelu, následoval výklad o opevnění. Prokázáno je několik fází valu s komorovou konstrukcí. Těžištěm přednášky byly nejnovější výsledky výzkumu románské a předromán-

ské architektury, která je na Wawelu zastoupena minimálně 11 stavbami. Její počátky lze klást do 10. století. Nové výzkumy pak především vydatně opravují chronologii objektů, většina z nich náleží 11. a 12. století, starších je minimum. Celkový vývoj lokality, ale i řada detailů, vykazuje někdy až překvapivou analogii s vývojem Pražského hradu.

JAN FROLÍK—JAN KLÁPSTĚ

Odborné kolokvium o ochrane a prezentácii archeologických nálezov

V dňoch 2.—4. novembra 1988 sa konalo v Moravanoch nad Váhom odborné kolokvium „Archeologické pamätníky — výskum, ochrana a využitie pre potreby spoločnosti“, ktoré usporiadal Archeologický ústav SAV v Nitre, Slovenská archeologická spoločnosť pri SAV, Štátny ústav pamiatkovej starostlivosti v Bratislave a Balneologické múzeum v Piešťanoch. Zasadnutie otvoril akademik B. Chropovský, úvodný referát predniesol A. Ruttkay: Súčasný stav ochrany a spoločenského využitia archeologických pamätníkov v SSR. Zásadným otázkam archeologického výskumu a ochrany archeologických nálezov sa venovali v referátoch tiež B. Tykva (Organizace a řízení archeologické činnosti na území ČSR podle zákona č. 20/1987 o státní památkové péči) a M. Princ (Problematika ochrany archeologických památek). Problémami ochrany a prezentácie archeologických lokalít zahrnutých do fondu kultúrnych pamiatok SSR sa zaoberala Š. Tóthová. O ochrane a prezentácii archeologických pamiatok v niektorých európskych krajinách hovoril J. Salus. Širšie zamerané príspevky predniesli V. Hanuliak (Prezentácia archeologických pamätníkov v stredoslovenskom kraji), I. Staník (Problematika pamiatkových úprav archeologických pamiatok v Západoslovenskom kraji), D. Čaplovič—M. Slivka (Starostlivosť o archeologické pamiatky na východnom Slovensku), z ktorých najmä poslední zaujali kritické stanovisko k súčasnému stavu pamiatkárskej praxe na uvedenom území. O ochrane, starostlivosti a využití archeologických pamiatok v stredočeskom kraji, informovala M. Glosová. Referáty ostatných účastníkov prinášali informácie o stave, problémoch a prípadných možnostiach pamiatkovej ochrany a prezentácie archeologických nálezov jednotlivých lokalít ako sú Mikulčice, Liptovská Sielnica-Havránok, Ducové, Bratislava — viaceré lokality v meste, Bratislava-Dúbravka, Iža-Leányvár, Smolenice, Kyjatice, Staré Mesto pri Banskej Štiavnici, Spišské Letanovce-Kláštorsk, Šintava-Hrad, Bratislava-Devín, Trenčiansky hrad, Partizánske-Šimonovany, Patince a i. Široká paleta príspevkov poskytla množstvo námetov pre diskusiu, ktorá sa vďaka dostatočnému časovému priestoru mohla bohato rozvinúť. Veľká pozornosť sa venovala otázke organizácie archeologického výskumu na pamiatkovo chránených lokalitách. Archeologický ústav SAV ho síce v mnohých prípadoch servisne zabezpečuje, nemôže ho však v budúcnosti celkom pokryť, pretože má iné úlohy základného výskumu. Všeobecne sa konštatovalo, že by krajské pamiatkové strediská mali mať odborného pracovníka — archeológa, okrem Mestskej správy pamiatkovej starostlivosti v Bratislave a čiastočne Krajského pamiatkového strediska v Banskej Bystrici, ktoré už takýchto pracovníkov majú. V otázke prezentácie zvyškov architektúry väčšina účastníkov zastávala názor nevy-